

Utbildningsinspektion i Asklandaskolan, förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Asklandaskolan den 22–23 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Asklandaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Asklandaskolan intervjuades rektorn, representanter för elever samt lärare. Föräldrar med barn i olika årskurser intervjuades vid ett möte med föräldrar till barn i skolorna i Fristads kommun. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Asklandaskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	100
Förskoleklass	33
Grundskola	230
Obligatorisk särskola	1

Asklandaskolan ingår i Fristads kommun. Skolan är belägen i samhället Fristad i ett naturskönt och lugnt område med närhet till både sjö och skog. Området består till största delen av villabebyggelse. Asklandaskolan tar emot elever från 6 till och med 12 års ålder och har integrerad fritidshemsverksamhet. I skolan finns slöjdlokaler och idrottshall. Asklandaskolan står i beredskap att renoveras. Skolbyggnaden är 30 år gammal och har fuktskador.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Asklandaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Asklandaskolans pedagogiska verksamhet är av god kvalitet samt att skolan vid tiden för besöket präglades av en lugn och trygg miljö. Elever, föräldrar och personal är nöjda med skolan och eleverna tycker de får lära sig mycket. Inspektörerna bedömer att ledningen av skolan fungerar väl samt att skolan har ett väl fungerande kvalitetsarbete. Eleverna vid Asklandaskolan har goda förutsättningar att nå målen i läroplanen och de nationella kursplanerna.

Det finns emellertid behov av förbättringsinsatser för Asklandaskolan inom följande områden:

- Skolan bör arbeta vidare för att medvetandegöra eleverna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna samt förtydliga målen för undervisningen och elevernas lärande.
- Elevernas inflytande över sitt lärande bör vidarutvecklas.
- Samverkan mellan de olika pedagogerna bör utvecklas så att lärarnas kompetens kan användas fullt ut.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Beslut om placering av elev i särskild undervisningsgrupp saknar fullföljds hänvisning (8 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Inspektörerna bedömer att eleverna i Asklandaskolan ges goda förutsättningar att nå de nationella målen.

Eleverna är positiva till sin skola och de tycker att de får lära sig mycket. Eleverna framhåller att undervisningen är omväxlande genom att de har temadagar, teaterföreläsningar, idrottsdagar, naturupplevelser m.m. De berättar också att de får lära sig vara en bra kamrat. De uppger att det sällan förekommer bråk och att det inte heller förekommer någon mobbning som de känner till. Utifrån intervjuer och observationer under inspektionen kan inspektörerna konstatera att eleverna trivs bra i skolan och att de känner sig trygga. Inspektörerna möter under inspektionen mycket trevliga och hjälpsamma elever som gärna berättar om sin skola och sitt arbete. Inspektörerna bedömer att arbetet med normer och värden har skapat ett mycket gott socialt klimat i skolan.

Elevernas kunskapsutveckling följs fortlöpande upp genom portfolio, individuell utvecklingsplan, diagnoser, tester m.m. För uppföljning av elevernas läsutveckling används Skolverkets ”gamla” diagnosmaterial för de lägre årskurserna och ett läsutvecklingsschema. Elevernas läsutveckling testas två gånger per termin. I skolan finns lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna i ämnena svenska, matematik och engelska. För de yngre eleverna finns motsvarande också när det gäller motorik samt social utveckling. Dessa bearbetningar används som underlag i uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling. Eleverna fyller i underlagen, fortlöpande under läsåret, allt eftersom de når målen. Underlagen finns i elevernas portfolio där eleverna också samlar andra underlag från övriga skolämnen.

Lärarna uttrycker att de är noggranna i sina bedömningar. De tycker eleverna når goda resultat i svenska på de nationella proven. Om eleverna inte klarar målen i årskurs 5 i svenska är det oftast läsförståelsetestet som de inte klarar. Resultaten på de nationella proven för årskurs 5 år 2005 visar att 44 av 48 elever når målen i svenska, 45 elever når målen i engelska och 40 elever i matematik.

Den systematiska uppföljningen och bedömningen av elevernas kunskapsutveckling har fokus på ämnena svenska, engelska och matematik. Bedömningen av kunskapsutvecklingen i övriga ämnen tar en mer undanskymd plats, exempelvis när det gäller det som diskuteras vid utvecklingssamtalen.

Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gör är intrycket att elevernas medvetenhet om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna kan utvecklas. Lärarna berättar att de själva i sina planeringar använder sig av kursplanemålen men att de inte alltid tydliggör detta för eleverna. Inspektörerna ser exempelvis inte att lärarna tydliggör målen för eleverna vid start av nytt tema eller att eleverna har mål med koppling till kursplanerna i sin veckoplanering. Målen är således inte synliga i det dagliga arbetet. På några ställen i skolan är dock läroplansmålen uppsatta i klassrummet. Enligt lärarna har eleverna blivit mer medvetna om målen i svenska, matematik och engelska då de fortlö-

pande följer upp dessa mål i sina portfoliopärmar. Inspektörerna bedömer dock att skolan bör arbeta vidare med att förtydliga målen för undervisningen och elevernas lärande.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolans målsättning är att skapa ett arbetsklimat byggt på ömsesidig respekt. För att skapa en trygg och positiv stämning har skolan bland annat kamratstödjare och trygghetsgrupper. Inspektörerna upplever att det råder en positiv stämning mellan elev och lärare samt mellan eleverna under lektionerna och att eleverna har god arbetsro. I skolans trygghetsgrupper får eleverna arbeta i grupper med elever från årskurserna 3–6 blandat. De får då exempelvis arbeta med olika matteuppgifter, massage, lekar och att lära sig hålla anförande. De yngre eleverna tycker det är tryggt att ha äldre elever i skolan som de känner extra bra. Kamratstödjarna ingår som ett led i skolans arbete med att förebygga mobbning och annan kränkande behandling.

Eleverna deltar i klassråd och elevråd. Eleverna får där arbeta i demokratiska former. De berättar att de diskuterar hur veckan har varit och om något gått sönder. Elevrådet ordnar talangjakt en gång om året. Eleverna får ta ansvar genom olika ansvarsgrupper i klassen.

Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gör är intrycket att elevernas inflytande i skolan kan utvecklas så att de i större omfattning blir delaktiga i sitt lärande. Eleverna i skolan har eget arbete på olika sätt. Vissa elever berättar att de har arbetsschema andra elever berättar att de har planeringsbok. Eleverna får, utifrån veckans planering, välja i vilken ordning de skall genomföra veckans beting. När de är klara med detta arbete får de välja mer fritt. De berättar också att de kan ge fröken tips till planeringen. Enligt intentionerna i 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) skall elevernas möjlighet till inflytande utvecklas så att eleverna i högre grad, och efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande. Undervisningen skall bedrivas så att eleverna, genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över sitt lärande bör utvecklas.

Organisation/Utvärdering av lärandet/Individanpassning

Eleverna är organiserade i tre åldersintegrerade grupper med elever i förskoleklass och årskurserna 1 och 2 tillsammans och åtta åldershomogena klasser i årskurserna 3–6. Eleverna har under dagen möjlighet att arbeta i flexibla grupperingar. Inspektörernas intryck är att eleverna får arbeta och lära på olika sätt.

Enligt skolans målsättning är kulturella aktiviteter såsom författarbesök, teater, bio och körsång viktiga delar i undervisningen. Ämnesövergripande temaundervisning förekommer regelbundet. Eleverna i förskoleklasserna har möjlighet att arbeta för sig eller i samverkan med årskurserna 1 och 2. Vid inspektionstillfället arbetar förskoleklass och årskurserna 1 och 2 med temat vatten. De får sjunga sånger och genomföra olika experiment.

I skolan finns lärare för eleverna i årskurserna 4-6 med inriktning svenska och samhällsorienterande ämnen samt lärare med inriktning matematik och naturorienterande ämnen men som arbetar i var sin klass och undervisar i samtliga ämnen. Vid inspektörernas besök syns kvalitetsskillnader mellan de lektioner då läraren undervisar i de ämnen läraren är utbildad i och undervisningen i övriga ämnen. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan de olika pedagogerna bör utvecklas så att lärarnas kompetens kan användas fullt ut för att, enligt Lpo 94, berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande och garantera samtliga elever i skolan en utbildning av god kvalitet.

Utvärdering av det dagliga arbetet äger rum vid dagens slut och i slutet av veckan. De äldre eleverna skriver utvärderingen i sina planeringsböcker. De svarar exempelvis på frågorna: Vad har du gjort? Hur gick det? Är du nöjd? I en klass följer eleverna upp klassrådets kvalitet genom att några elever framför tankar om att klassen på ett bättre sätt borde kunna ta till vara de utvärderingar som görs.

Lärarna har tankar om hur utvärderingen skall utveckla elevernas lärande genom åren på skolan så att de äldsta elevernas utvärderingar blir mer reflekterande. Vid inspektionstillfället pågår också diskussioner om hur lärarna i skolan kan utveckla utvärderingen av elevernas lärande till att ha mer fokus på själva lärandet än på görandet.

Utvecklingssamtal genomförs varje termin. Elever och föräldrar får förbereda sig inför mötet genom att börja fylla i den individuella utvecklingsplanen som sedan färdigställs under mötet. Som underlag används de egna konkretiseringarna av de nationella kursplanerna som eleverna regelbundet fyller i. Inspektörerna vill dock väcka frågan om inte de individuella utvecklingsplaner inspektörerna tagit del av, skulle kunna utvecklas, så att elevens mål tydligare riktas mot läroplanens mål att sträva mot och mål att uppnå.

Barn i behov av särskilda stödåtgärder får stöd i den dagliga undervisningen genom att de arbetar i olika grupperingar. Några elever får också stöd av specialpedagogen. Alla elever som har behov av särskilda stödåtgärder har, enligt skolan, åtgärdsprogram. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av är av god kvalitet. De består av en kartläggning, handlingsplan samt uppföljning. I handlingsplanen finns mål på lång sikt och på kort sikt. Där framgår vad skolan skall göra, vad eleven skall göra samt vad hemmet kan göra. Beslut om placering av elev i särskild undervisningsgrupp saknar hänvisning om hur man överklagar, vilket enligt inspektörernas bedömning skall finnas.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

I skolan finns en plan över årets uppföljnings- och kvalitetsarbete. Där ingår de tester och enkäter som görs under året, nationella prov, utvecklingssamtal m.m. som sedan ligger till grund för kvalitetsredovisningen. Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. skall varje skola årligen upprätta

en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. Asklandaskolan upprättar årligen en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Skolans kvalitetsredovisning är uppbyggd enligt en mall som är framtagen centralt för grundskolorna i Borås kommun. Där framgår måluppfyllelsen gentemot målen i Skolplanen för Borås kommun samt vilka åtgärder som skall vidtas. Som underlag görs en gemensam utvärdering i arbetslagen i juni varje år då lärarna utvärderar utifrån Skolverkets skattningsverktyg BRUK. Kvalitetsredovisningen 2005 tar upp flera förbättringsområden exempelvis rastsituation, elevinflytande, portfolio m.m. Detta läsår väljer arbetslagen vad de utifrån kvalitetsredovisningen vill utveckla. Vid inspektionstillfället har lärarna valt område och är positiva till att de på så sätt i högre grad blivit involverade i skolans kvalitetsarbete. Inspektörerna bedömer att skolan har ett väl fungerande kvalitetsarbete.

Skolledning och intern kommunikation

Skolans rektor är anställd i skolan sedan 12 år tillbaka. Hon är väl förtrogen med verksamheten och är väl känd av alla elever. Elever och personal uppskattar att hon besöker klassrummen och deltar vid redovisningar och föräldramöten m.m. Personalen upplever att deras rektor är väl insatt och att hon medvetandegör dem om uppdraget. Hon är intresserad av de idéer till utveckling de framför, samt bryr sig om elever och personal. Personalen får årligen enskilt utvärdera sina insatser och sitt arbete under året. På detta sätt tycker rektorn att personalen utvecklats positivt och att de arbetar medvetet enligt läroplanens intentioner. Inspektörerna bedömer ledarskapet som gott. I skolan finns olika planer samt egna förtydliganden av de nationella kursplanerna, men inspektörerna vill väcka frågan om inte dessa bör förbättras till att bli ett effektivare redskap i det pedagogiska arbetet som bedrivs i skolan, så att målen att sträva mot i läroplanen anger riktningen i högre grad. De föräldrar inspektörerna intervjuar är positiva till skolan. Inspektörernas intryck är att elever, föräldrar och personal är mycket nöjda med skolan.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i skollagen.

I Fristads kommun del sker elevens språkval i årskurs 7. Enligt skolans timplan har eleverna slöjd från årskurs 2 och engelska från årskurs 4. Rektorn tillser att eleverna får den garanterade undervisningstiden och kontrollerar utlagd tid. Eleverna erbjuds elevens val.

Inspektörerna har under besöket mött en engagerad och kompetent personal. Samtliga lärare är behöriga och de flesta lärarna undervisar till största delen i de ämnen de är utbildade för. I skolbiblioteket finns en bibliotekarie från kommunalsbiblioteket vid två tillfällen i veckan.

Enligt rektorns uppgifter är lärartätheten i skolan läsåret 2004–05, 6,8 lärare per 100 elever.

Lokalerna är rymliga och väl anpassade till verksamheten. Det finns tillgång till grupprum och andra extrautrymmen. Vid inspektionstillfället pågår diskussioner om en ombyggnad av skolan på grund av att det är fuktskador i skolan. Enligt rektorn och personalen har en ombyggnad eller nybyggnad av skolan diskuterats under flera år.

Inspektörernas bedömning är att eleverna har tillgång till böcker, skrivmaterial och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå de nationella målen.

Fritidshemmet är öppet från kl. 6.30 till kl. 18.30. De barn som är behöv av fritidshemsplats får det i skolans fritidshem upp till och med 12 års ålder.

Gemensamt i kommunen har anordnats kompetensutveckling i individuella utvecklingsplaner. Samtliga lärare i Asklandaskolan har fått IT-utbildning. Rektorn är utbildad lärare och har gått den statliga rektorsutbildningen, coachutbildning genom kommunen samt viss annan ledarutbildning.

Datum	Ort
2006-12-07	Göteborg

Eva Wallentin

Leif Aljered